

Så blir introduktionen en trygg start

AV JENNY DAMBERG

Varje introduktion är unik. Lyhördhet och flexibilitet inför varje barns behov och förutsättningar är därför avgörande. Inte bara för barnet, utan också för en god relation mellan förälder och förskola.

Att bygga upp tillit till nya vuxna och klara av att skiljas från sin vårdnadshavare väcker starka känslor. Särskilt för de yngsta barnen är det en process som tar mycket kraft – hela världen så som man lärt känna den under sin första tid i livet förändras när hemmatillvaro byts mot förskola en stor del av dagen.

Allt som är nytt och obekant kan vara spännande och intressant, men nya intryck är även en påfrestning för barnen. Kontinuitet i så stor utsträckning som möjligt är därför viktigt.

Det finns ingen forskning som visar hur »den bästa« introduktionen ska gå till. Någon sådan kan inte finnas, eftersom varje barn har unika förutsättningar och behov. I stället är det som väger tyngst lyhördhet och flexibilitet. Det konstaterar Gunilla Niss, förskolepsykolog och författare till boken *Den viktiga introduktionen*. Vissa barn behöver längre tid på sig för att hitta rätt i den nya miljön, andra kortare. Däremot är målet med introduktionen gemensamt: Att skapa en positiv start för alla barn och början till ett gott samarbete mellan vårdnadshavare och pedagoger.

Introduktioner förekommer inte bara när ett litet barn för första gången börjar förskolan. En del barn byter förskola. De har erfarenheter av att vara i förskolan och för dem är därför inte allt nytt, men människorna är nya. Det behövs med andra ord en introduktion även för dem, men på ett annat sätt.

I *Den viktiga introduktionen* tar Gunilla Niss även upp introduktion inom förskolan, när barn byter avdelning, och visar på stöd för övergången till förskoleklass och fritidshem. •

Gunilla Niss

Gunilla Niss är författare och leg. psykolog. Hon har lång erfarenhet av handledning och utbildning av personal inom förskola och skola.

Mer om
boken

Den viktiga introduktionen är en ny, utökad och uppdaterad upplaga av *Att börja förskolan* (2017). Till boken finns en studiehandledning samt mallar och underlag som kostnadsfritt kan laddas ner på nok.se.

5 tips

för den viktiga introduktionen ∴...

Illustrationer: Yunin Ström

1. Barnets anknytning till dig som pedagog och separationen från vårdnadshavaren är det mest centrala under introduktionen.

2. Låt första dagen vara en onsdag så att de »gamla« barnen hunnit landa i sin grupp. Måndagar är en viktig dag för att »plocka tillbaka« barnen som redan finns i gruppen.

3. Se till att barnet är i samma lilla grupp under hela introduktionen, med samma pedagog.

4. Innan vårdnadshavaren lämnar förskolan behöver barnet ha hunnit få en trygg och tillitsfull relation till någon eller några av er pedagoger.

5. Även om introduktionen är avslutad har de nya barnen fortfarande behov av stöd. Något ni kan göra för att möta detta är att se till att »rätt« pedagog tar emot barnen på morgonen.

Till alla pedagoger

Två modeller dominerar vid introduktionen enligt ny forskning

Sedan 2021 pågår vid Lunds universitet ett större forskningsprojekt om introduktion i förskolan. Som ett led i detta har forskarna kartlagt hur introduktionen organiseras i dag, genom en större enkätundersökning bland svenska förskolor. Hur introduktion överlag går till har inte tidigare varit nedtecknat.

I enkäten framkommer att två modeller helt dominerar.

Två modeller dominerar helt. Dels den »traditionella modellen«, där introduktionen sker gradvis under en tiodagarsperiod. Dagarna är inledningsvis korta, cirka 2,5 timme per dag. I den »föräldraaktiva modellen« är dagarna längre, cirka fyra timmar, men introduktionen tar å andra sidan bara sju dagar.

I båda fallen är vanligtvis en till två pedagoger ansvariga för introduktionen. Cirka 15 procent av deltagarna i studien svarade att de inte har en tydligt definierad introduktionsmodell. En förklaring, skriver forskarna, kan vara att dessa förskolor använder flexibilitet som en medveten strategi.

Projektet fortlöper. I en pågående studie tittar forskarna närmare på förälderns roll under introduktionen, vilken skiljer sig åt mellan de olika modellerna.

Jag hoppas att boken kommer att ge idéer som kan vara till hjälp när ni tillsammans i arbetslaget planerar för hur nya barn och deras familjer på bästa sätt ska introduceras till er förskola. Introduktionsarbetet handlar framför allt om att barnen ska bli trygga i sin nya miljö. Samarbetet mellan er vuxna runt barnen är avgörande för att de ska må bra och trivas. Det intresse och engagemang som ni pedagoger tar emot barnen med redan från starten ger dem lust att vilja vara tillsammans med er och de andra barnen. Ett- och tvååringarna tar med ert stöd sina första steg in i en gruppverksamhet som lägger en viktig grund för livet utanför hemmet under deras mest formbara år. En förskola som barnen så småningom ska lämna för att gå vidare till förskoleklassen och fritidshemmet med gott självförtroende och en stark självkänsla: »Jag är omtyckt och respekterad.« »Jag är en som kan.« »Jag får hjälp när jag behöver.«

Hälsningar från **Gunilla Niss**

Källa: Lunds universitet